

NOVUM

Muzeum Jindřichohradecka

srpen 2024

MUZEUM JINDŘICHOHRADECKA KE 200. VÝROČÍ NAROZENÍ BEDŘICHA SMETANY

*Bedřich Smetana na
kresbě Pavla Piekara*

Všechny zájemce zveme do konferenčního sálu v areálu kláštera minoritů, kde jsme připravili výstavku Bedřich Smetana a Jindřichův Hradec. Letošní 200. výročí narození významného českého hudebního skladatele Bedřicha Smetany (1824–1884) je také ústředním tématem celonárodního Roku české hudby 2024. Bedřich Smetana se narodil v Litomyšli, kde získal první hudební vzdělání. V létě roku 1831 se rodina přestěhovala do Jindřichova Hradce, kde si otec najal panský pivovar. Zde malý Bedřich navštěvoval hlavní školu a první dva ročníky gymnázia. Hudební vzdělání mu poskytl zdejší ředitel kúru František Ikavec a složil zde i svou první skladbu kvapík D dur. V létě roku 1835 rodina město opustila a Bedřich studoval na gymnáziích v Jihlavě, Německém Brodě, Praze a Plzni. Od roku 1843 působil jako hudebník a hudební pedagog v Praze, v letech 1856–1861 ve Švédském Göteborgu jako klavírní virtuos, dirigent a pedagog. Odtud se vrátil zpět do Prahy, kde se stal v roce 1866 prvním kapelníkem Prozatímního divadla. Poslední desetiletí svého života strávil následkem vleklé choroby v Jabkenicích. Výstava představuje návštěvníkům skladatelovu osobnost a dílo a akcentuje pobyt malého Bedřicha v Jindřichově Hradci v letech 1831–1835. Návštěvníci si připomenou skladatelovu první skladbu, která vznikla právě v Jindřichově Hradci, tehdejší bohatý společenský život, jehož se Smetanovi aktivně účastnili, ale též nešťastnou událost, která ovlivnila pozdější Smetanovu ztrátu sluchu, osobní návštěvu skladatele v Jindřichově Hradci v roce 1872 i ohlasy jeho osobnosti ve městě – pamětní desku, osudy Smetanova zátiší, uvedení oper ve městě a zdejší pěvecký sbor, který nese jeho jméno.

Kromě rukopisných a tištěných hudebnin s díly Bedřicha Smetany si zájemci mohou prohlédnout například původní nárožní ceduli, která označovala Smetanovu ulici, dvojici zlatých dámských náušnic darovaných Bedřichem Smetanou rodině strýce Jana Lynka a též nejnovější „smetanovský“ přírůstek do sbírky grafiky – vícebarevný linoryt Bedřicha Smetany, který pro Muzeum Jindřichohradecka zhotovil grafik Pavel Piekar při příležitosti skladatelova 200. výročí narození. Výstava je přístupna do 13. října 2024.

Štěpánka Běhalová

MUZEUM SI PŘIPOMENE 80. VÝROČÍ LETECKÉ BITVY

V sobotu 24. srpna 2024 si připomeneme 80. výročí bitvy nad Jindřichohradeckem. Klub historie letectví Jindřichův Hradec ve spolupráci s Muzeem Jindřichohradecka se dokumentací této historické události zabývají od července roku 1990. K bitvě došlo ve čtvrtek 24. srpna 1944 za jasného slunečného počasí. Krátce po poledni se střetly německé stíhačí letouny Messerschmitt

Muzeum Jindřichohradecka s expozicí Bitva nad Jindřichohradeckem, kde se 24. 8. 2024 uskuteční komentovaná prohlídka

Bf-109 a Focke Wulf Fw-190 s americkými bombardovacími B-24 Liberator, které se vracely z úspěšného útoku na chemickou rafinerii v Pardubicích. Během pouhých několika minut byly sestřeleny 3 americké bombardéry a jedenáct německých stíhaček, které dopadly na území jindřichohradeckého regionu. Zahynulo čtrnáct spojeneckých letců a 4 Němců. Další stroje se zřítily v nedalekém Rakousku, v Itálii, Jugoslávii a do Jaderského moře. Těla mrtvých Američanů byla 26. srpna pohřbena na hřbitovech svatého Ondřeje u Strmilova, dále v Člunku a v Číměři. Dne 21. srpna 1946 byly jejich ostatky exhumovány a převezeny na centrální vojenský spojenecký hřbitov Saint-Avoid ve Francii, v roce 1949 pak na přání pozůstalých rodin do Spojených států

amerických. Klub historie letectví připravuje několik akcí k uctění památek amerických letců. V pátek 23. srpna v 17.00 hodin se uskuteční malý pietní akt u pamětní desky věnované letcům USAAF ve Strmilově, od 17.45 hodin v Číměři. Dvoudenní program vyvrcholí v sobotu 24. srpna od 10.00 hodin pietním aktem u pamětní desky amerických letců na hřbitově v Člunku a bude pokračovat od 11.30 v Jindřichově Hradci u Památníku letců na Nábřeží Ladislava Stehny. Svoji účast přislíbili zástupci Velvyslanectví USA v České republice. Od 12.15 do 13.00 hodin proběhne komentovaná prohlídka expozice Bitva nad Jindřichohradeckem v Muzeu Jindřichohradecka, která bude přístupná zdarma.

Vzpomínkové akce připravuje Klub historie letectví Jindřichův Hradec ve spolupráci s Muzeem Jindřichohradecka, jindřichohradeckým 44. lehkým motorizovaným praporem, Městským úřadem Jindřichův Hradec, Obecním úřadem Člunek, Městským úřadem Strmilov, Obecním úřadem Číměř a řadou dalších institucí a zájmových sdružení.

Vladislav Burian

MŠE SVATÁ A KONCERT V KOSTELE SV. J. KŘTITELE

Muzeum Jindřichohradecka a Probošství Jindřichův Hradec vás zvou na koncert v podání varhaníka a sbornístra Tomáše Petrů k uctění památky mučednického skonu sv. Jana Křtitele. Během asi hodinové produkce zazní skladby J. S. Bacha, W. A. Mozarta, G. F. Händela, J. K. Vaňhala, J. F. N. Serga, J. E. Kypty a řady dalších mistrů.

Akce se bude konat v kostele sv. Jana Křtitele v Jindřichově Hradci ve čtvrtek 29. srpna 2024. Před koncertem se od 18.00 hodin uskuteční mše svatá celebrowaná farním vikářem Miroslavem Štruncem, varhanní koncert bude zahájen v 19.00 hodin. Vstupné dobrovolné.

Vladislav Burian

POKLADY MUZEA JINDŘICHOHRADSKA

Fond fotografií

Slovo fotografie pochází z řeckých slov *fōtos* a *grafé* a volně by se mohlo přeložit jako kreslení světlem. Počátky fotografie se pojí již s obdobím před naším letopočtem. První pokusy s optikou a kamerou obscurou prováděl čínský filozof Mocius nebo řecký učenec Aristoteles. První známé fotografie se objevují až počátkem 19. století a pocházejí z Francie. Jejimi autory jsou jako první Niépce a po něm Daguerre, který fotografický obraz uchovával na měděné desce. Po daguerrotypiích se objevují fotografie kolodiové a celuloidové. V muzejním fondu FOTOGRAFIE, který je jedním z nejvíce badatelsky využívaných sbírkových souborů, se

*Partie pod kostelem
sv. Jana Křtitele*

nacházejí jak daguerrotypie, tak i fotografie vzniklé pomocí ambrotypie (pozitiv na skle), pannotypie (negativ na skle), ferrotypie (pozitiv na plechu) nebo z celuloidových nosičů. Fond fotografií čítá téměř sedm tisíc evidenčních čísel, z nichž je převážná část v černobílém provedení a jen malá část kolorovaná nebo barevná.

Většina fotografií pochází z místních fotoateliérů, z nichž k nejstarším patří fotografická dílna Františky Baumrukové, působící ve městě již od roku 1871. Ze přibližně stejné doby pocházejí pravděpodobně i nejstarší fotografie ve sbírce Muzea Jindřichohradecka. Jedná se hlavně o ateliérové portréty místních občanů. Mezi nejstarší patří kolorovaný snímek neznámého autora z roku 1864, který představuje rodinné foto manželů Neuffových se dvěma dětmi z Jindřichova Hradce. Další snímky vznikaly například v ateliérech Teodora Šantrůčka, Josefa Františka

Langhanse, Rudolfa Preise, Františka Kohouta, Adolfa Kohouta, Alexandra Brabce nebo Bohdana Václava Lišky, který působil ve městě až do roku 1935. Právě celoživotní produkce posledního jmenovaného položila základ fondu fotografií muzea. Na jeho fotografiích jsou především snímky architektury města, zámku a místních kostelů a též významné události odehrávající se ve městě v jeho době. Jedny z nejstarších fotografií jindřichohradecké události B. V. Lišky pocházejí z 9. září 1888. Jedná se o fotografii z tabla, které bylo pořízeno na památku konání zdejší Jubilejní výstavy. Na snímcech je slavnostní průvod, který směřuje z dolního náměstí na výstaviště. Místní fotografové zachytili i další důležité městské události jako byly místní sokolské slety a shromáždění, slavnostní svěcení praporu 75. pěšího pluku, návštěva prvního českého prezidenta T. G. Masaryka, první automobil ve městě, letadlo Ing. Kašpara, první lyžaři a další. Z celkového souboru je více jak 80% fotografií věnováno jindřichohradeckému regionu. Nejčastěji se na záběrech objevuje Jindřichův Hradec s jeho památkami, významnými událostmi, důležitými místními osobnostmi a návštěvníky města. Právě tato část patří k nejatraktivnějším. Můžeme na ní vysledovat postupné proměňování historického centra i jeho okolí. Část fondu je věnována světovým válkám nebo zahraničním cílům místních cestovatelů. Součástí kolekce jsou také tabla studentů a abiturientů, rodinná alba a portrétní fotografie. Fond fotografií je průběžně doplňován nejenom historickými fotografiemi, ale i díly současných profesionálních i amatérských fotografů mající nějaký vztah k našemu regionu.

*Jedna z nejstarších
muzejních daguerrotypií*

Zprávy

Expozice v jezuitském semináři jsou v červenci a srpnu otevřeny denně od 8.30 do 12.00 hodin a od 13.00 do 17.00 hodin. **Městská vyhlídková věž** je otevřena denně od 9.00 do 12.00 a od 13.00 do 17.00 hodin. **Kostel sv. Jana Křtitele a výstavní prostory v minoritském klášteře** jsou o prázdninách otevřeny denně od 9.00 do 12.00 a od 13.00 do 16.00 hodin.

Knihovna Muzea Jindřichohradecka s badatelnou ve Štítného ulici poskytuje služby pro veřejnost v pondělí a ve středu od 12.30 do 15.30 hodin.

NOČNÍ KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY KOSTELA SV. JANA KŘTITELE začínají každý srpnový pátek vždy ve 20.00 hodin v termínech **2., 9., 16., 23., 30. srpna 2024**. **Vstupenky je nutné zakoupit předem** buď online na www.mjh.cz, nebo na pokladně muzea ve Štítného ulici. Jednotné vstupné je 150 Kč.

V sobotu **24. srpna 2024** si připomeneme 80. výročí bitvy nad Jindřichohradeckem. **Od 12.15 do 13.00 hodin** proběhne komentovaná prohlídka expozice Bitva nad Jindřichohradeckem v Muzeu Jindřichohradecka na Balbínově náměstí uskutečněná historikem Mgr. Vladislavem Burianem, která bude přístupná zdarma.

V rámci Archeologického léta vás v srpnu zveme na **KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY** zaniklé středověké vesnice Pfaffenschlag u Slavonic. Zájímavostmi této lokality vás provedou archeologové jindřichohradeckého muzea Mgr. G. Kocinová a Mgr. J. Kocina dne **14. 8. 2024 od 16.00 hodin** a **21. 8. 2024 od 11.00 hodin** Mgr. Z. Kolářová z Muzea a galerie v Dačicích. V případě zájmu je nutné se registrovat na odkazu: <https://www.archeologikeleto.cz/>.

Ve čtvrtek **29. srpna od 19.00 hodin** jste zváni do kostela sv. Jana Křtitele na **VARHANNÍ KONCERT** v podání varhaníka a sbormistra Tomáše Petru k uctění památky mučednického skonu sv. Jana Křtitele. Před koncertem se od 18.00 hodin uskuteční mše svatá celebrowaná farním vikářem Miroslavem Štruncem. Vstupné na koncert je dobrovolné.

Srdčně vás zveme na probíhající výstavu jindřichohradecké rodačky a výtvarnice Zdeňky Skořepové nazvanou **STÁLE MALUJÍCÍ ZDEŇKA SKOŘEPOVÁ**. Výstava představuje průřez celou dosavadní uměleckou tvorbou autorky. Umělecká díla jsou instalována v křížové chodbě bývalého minoritského kláštera ve Štítného ulici a bude možné je vidět do 30. září 2024.

Zveme vás do výstavní síně „V jezuitském semináři“ na Balbínově náměstí 19/I, kde je umístěna výstava **ANTONÍN MÁLEK FOREVER**, která představuje hlavně figurální a portrétní tvorbu, krajinomalbu, scénografii a autorovu tvorbu novoročenek. Výstava potrvá do 22. září 2024.

Do konferenčního sálu Muzea Jindřichohradecka ve Štítného ulici jste zváni na probíhající výstavu **NEŽÁRECKÉ PŘEDMĚSTÍ**, kterou můžete navštívit do 6. ledna 2025 v běžné otevírací době. V konferenčním sále je též umístěna minivýstava **BEDŘICH SMETANA A JINDŘICHŮV HRADEC** připravená k příležitosti 200. výročí Smetanova narození. Výstavu je možné navštívit do 13. října 2024 v běžné otevírací době.

NOVUM – měsíční zpravodaj Muzea Jindřichohradecka

Ročník XXXIII. 8/2024

Odpovědný redaktor: Ing. Martina Machartová

Registrační značka: MK ČR 11673

Redakce: Bc. Iveta Maryšková

Adresa: Muzeum Jindřichohradecka, Balbínovo náměstí 19/I, Jindřichův Hradec, 377 01

Telefon: 384 363 660 (pokladna), 384 363 661 (pracovny), e-mail: muzeum@mjh.cz, www.mjh.cz